

RZECZPOSPOLITA POLSKA

PROKURATOR GENERALNY

Do druku nr 361

Warszawa, dnia 25.04. 2016 r.

PK I BP 025.13.2016

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 26.04.2016...

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

W nawiązaniu do pisma z dnia 10 marca 2016 r., nr GMS-WP-173-73/16, dotyczącego poselskiego projektu ustawy o abolicji dla osób ukrywających dokumenty podlegające przekazaniu Instytutowi Pamięci Narodowej, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do zaopiniowania w trybie art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 177), uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Projekt zakłada uwolnienie od odpowiedzialności karnej określonej w art. 54 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2016 r., poz. 152, z późn. zm.; dalej nazywanej *ustawą*), każdej osoby, która do dnia 1 lipca 2016 r. przekaze Instytutowi Pamięci Narodowej lub Policji posiadane bez tytułu prawnego dokumenty, o których mowa w tej ustawie.

Projekt przewiduje abolicję dla czynów w nim określonych, której uzasadnienie, według jego autorów, stanowi fakt, iż pomimo upływu 27 lat od transformacji ustrojowej Instytut Pamięci Narodowej nadal nie dysponuje wszystkimi dokumentami zgromadzonymi przez aparat bezpieczeństwa PRL,

a które – na co wskazuje przypadek wydania dokumentów przez członka rodziny po śmierci jednego z prominentnych przedstawicieli władz państwa komunistycznego – mogą znajdować się w posiadaniu byłych funkcjonariuszy, członków ich rodzin lub innych osób.

Abolicja na rezygnacji z pociągnięcia do odpowiedzialności karnej sprawców czynów zabronionych opisanych w ustawie. Wskazana instytucja, stosownie do art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., stanowi negatywną przesłankę procesową uniemożliwiającą wszczęcie lub kontynuowanie postępowania karnego.

Ustawodawca w wypadku przepisów abolicyjnych nie jest związany żadnymi ograniczeniami w zakresie określenia, jakie przestępstwa podlegać będą abolicji, i z tego względu ustawa abolicyjna jest zwykle aktem prawnym o istotnym wymiarze politycznym, a więc wymiarze wykraczającym poza zakres dokonywanej w niniejszej opinii oceny.

Celowe jest natomiast dokonanie oceny projektu pod kątem poprawności legislacyjnoprawnej.

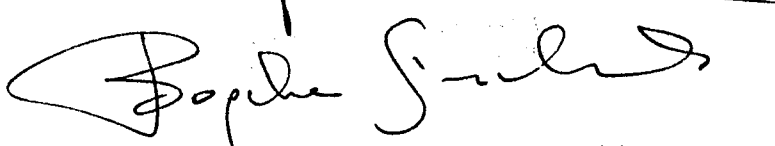
W art. 1 projektu należy doprecyzować zakres przedmiotowy informacji, poprzez dookreślenie, jakie dokumenty należy przekazać do wymienionych w tym przepisie organów, aby możliwe było objęcie ich posiadacza abolicją. W tym celu wystarczające jest wprowadzenie do treści przepisu odesłania do konkretnych unormowań *ustawy*, tj. art. 25 i 28.

W związku z faktem, iż w art. 54 ust. 1 i 2 *ustawy* statuowano wieloodmianowe typy przestępstw, które mogą polegać nie tylko na ukrywaniu dokumentów, ale także np. ich uszkodzeniu lub usunięciu (§ 1) oraz uchylaniu się od ich przekazania (§ 2), konieczne jest jednoznaczne rozstrzygnięcie treścią projektowanego przepisu, czy przewidziana w nim abolicja odnosi się tylko do czynu polegającego na ukrywaniu wymienionych w nim dokumentów, czy też obejmuje – za czym przemawiają względy celowościowe – również np. czyn polegający na uchylaniu się od ich przekazania.

W art. 2 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy przewidziano możliwość przesłuchania przez prokuratora oddziałowej komisji ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu albo przez Policję osoby, która przekazała dokumenty, o których mowa w art. 1 projektu, na okoliczność wejścia w posiadanie tych dokumentów, jak również ich treści. Rozważenia wymaga celowość poszerzenia zakresu tej czynności także na inne istotne, związane z uzyskanymi dokumentami okoliczności, w szczególności dotyczące ich autentyczności. Zauważyć również należy, iż proponowana możliwość przeprowadzenia tej czynności przez Policję nie znajduje dostatecznego uzasadnienia, i celowe jest, aby należała ona do wyłącznej kompetencji wskazanego w tym przepisie prokuratora.

Niezależnie od powyżej przedstawionych uwag zasygnalizować należy, iż tryb i charakter przesłuchania przewidzianego w art. 2 ust. 1 projektu budzi wątpliwości, potęgowane przez fakt, że z unormowań projektowanej ustawy nie wynika, aby udzielenie przez osobę przesłuchiwaną wymienionych w tym przepisie informacji warunkowało objęcie jej czynu abolicją. Niejasne jest również, w jakim charakterze miałyby występować osoba przesłuchiwana w czasie tej czynności, co uzasadnia dalsze wątpliwości co do zakresu przysługujących jej w toku tego przesłuchania uprawnień, jak i ewentualnych konsekwencji odmowy udzielenia przez nią informacji, względnie konsekwencji zatajenia lub udzielenia nieprawdziwych informacji dotyczących okoliczności stanowiących przedmiot przesłuchania.

Powyższe względy wskazują na konieczność zasadniczego dopracowania unormowań objętych ramami przedstawionego do zaopiniowania projektu w toku dalszych prac legislacyjnych.

Z poważaniem

Bogdan Święczkowski

PROKURATOR KRAJOWY